

Nr 178

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; given Stockholms slott den 23 oktober 1959.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

Förslag framlägges till vissa ändringar i stämpelförordningen, föranledda av ändrade regler om utformningen av gravationsbevis. Härjämte föreslås en av kostnadsutvecklingen betingad höjning av stämpelavgiften å gravationsbevis.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften

Härigenom förordnas, att 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 6 och 7 §§ nämnda undantag och med iakttagande av vad i 4 § stadgas om in-teckningskontrollstämpel, denna tariff.

		1 Avd.		2 Avd.		3 Avd.		4 Avd.		5 Avd.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Bevis	angående anteckning om innehav av in-teckningshandling eller uppvisande av sådan handling					fritt					
•	gravations-	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—
	Anteckning å gravationsbevis, vilken innefattar allenast komplettering av beviset med uppgift som omförmåles i 3 § tredje stycket kungörelsen den 25 februari 1921 med vissa bestä-melser att iakttaga vid utfärdande av gravationsbevis rörande fast egendom, tomträtt eller vattenfallsrätt samt av äganderättsbevis och bevis om innehav av tomträtt eller vattenfallsrätt, är fri från stämpel.										
•	å dom eller utslag, huruvida talan där-emot fullföljts, såvida beviset utfärdas för någon, som i målet åtnjutit fri rättegång					fritt					

23 §.

Där ej enligt 7 § frihet från stämpel äger rum, skola till utdrag av in-teckningsprotokoll användas de under 22 § 1 mom. a) omförmälda särskilda hel-arksstämplarna.

Till handlingar, — — — dubbla beläggningsstämplar.

Om användande — — — rubriken skuldebrev.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960.

¹ Senaste lydelse av 3 § se 1959:268 och av 23 § se 1929:143.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 23 oktober 1959.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *vissa ändringar i stämpelförordningen* och anför därvid följande.

Tidigare denna dag har Kungl. Maj:t beslutat om ändring i den s. k. gravationsbeviskungörelsen, som innehåller föreskrifter om vilka uppgifter som skall ingå i gravationsbevis rörande fast egendom m. m. Ändringen träder i kraft den 1 januari 1960 och innebär bl. a. att vissa uppgifter som hittills varit obligatoriska i dessa bevis ej behöver medtagas; uppgifterna skall inflyta endast om det begäres av bevisets beställare. De nya föreskrifterna leder till att gravationsbevisen i allmänhet kan förenklas, samtidigt som de blir mera överskådliga och lättillgängliga för läsaren. Till grund för författningsändringen ligger ett förslag av statens organisationsnämnd i dess utredningsrapport år 1956 över organisationsundersökningen vid domstolsväsendet.

Under remissbehandlingen av organisationsnämndens rapport framfördes från flera håll önskemål om att komplettering av ett utfärdat förkortat gravationsbevis med sådana uppgifter, som ej längre blir obligatoriska, borde kunna erhållas utan ytterligare kostnad för beställaren. Vetskapen om att komplettering sedermera kan erhållas utan kostnad torde göra beställaren av ett gravationsbevis mera benägen än eljest att nöja sig med ett förkortat bevis. Avgiftsfrihet för sådan komplettering synes alltså kunna främja användningen av de förkortade bevisen. Sedan år 1954 har man vid ett tiotal domsagor vid utfärdandet av gravationsbevis på försök tillämpat i huvudsak samma regler som nu upptagits i författningen. Erfarenheterna från denna försöksverksamhet visar, att komplettering av utfärdade gravationsbevis endast i undantagsfall behövt göras. Man kan förvänta att detta kommer att bli fallet även då reglerna blir tillämpliga vid samtliga domstolar. En avgift för komplettering av gravationsbevis skulle således bli utan någon egentlig betydelse för inkomsterna från domstolsverksamheten. Då användningen av förkortade gravationsbevis bör främjas, synes stämpelavgift för anteckning, som göres på gravationsbevis och innefattar komplettering av

beviset, ej lämpligen böra utgå. Jag föreslår därför, att ett stadgande om frihet från stämpel å sådan anteckning upplages i 3 § stämpelförordningen. Motsvarande ändring i expeditionslösenförordningen torde få anmälas i annat sammanhang.

I samband med nu anmälda författningsändring vill jag även beröra frågan om storleken av avgifterna för gravationsbevis. Det stora flertalet gravationsbevis rör inteckningar i fastigheter. Å sådant bevis utgår vid underrätt stämpel och lösen med sammanlagt sex kronor. Då beviset avser flera fastigheter, tillkommer ytterligare lösen, beroende på antalet fastigheter. Motsvarande avgiftsregler gäller för gravationsbevis rörande tomträtt, vattenfallsrätt, förlagsinteckningar och inteckningar i fartyg eller luftfartyg. Grundbeloppet är även för dessa bevis sex kronor. För de mera sällan förekommande gravationsbevisen rörande inteckningar i järnväg och i jordbruksinventarier m. m. utgår avgifterna med andra belopp. Samtliga gravationsbevis skall därjämte förses med s. k. inteckningskontrollstämpel. Avgiften härför utgör 25 öre.

Avgifterna för gravationsbevis har varit oförändrade sedan år 1943 och framstår numera såsom alltför låga. Uppenbart är, att avgifterna icke ens tillnärmelsevis motsvarar statsverkets självkostnader för arbetets utförande. Erinras må att riksdagen tidigare i år av liknande skäl beslutat höja avgifterna för avskrifter i inskrivningsärenden. Såsom jag anförde i den proposition (nr 132) som låg till grund för detta beslut, är jag icke beredd att föreslå någon mera allmän höjning av lösen- och stämpelavgifterna med hänsyn till den pågående utredningen på detta område. I avbidan på prövningen av utredningens blivande förslag bör emellertid statsmakterna vara oförhindrade att provisoriskt jämka de nuvarande avgifterna i särskilda fall. Enligt min mening talar starka skäl för att i sammanhang med den nyss anmälda ändringen i fråga om gravationsbevisens stämpelbeläggning genomföra en begränsad höjning av grundavgifterna. Dessa avgifter bör för de vanliga typerna av gravationsbevis lämpligen höjas från nuvarande sex kronor till tio kronor. Höjningen bör fördelas lika mellan stämpel och lösen. Jag föreslår således att stämpelavgiften höjes med två kronor. Motsvarande ändring i lösenförordningen torde få anmälas i annat sammanhang.

Även om goda skäl enligt min mening talar för att systemet med den särskilda inteckningskontrollstämpeln avskaffas, anser jag likväl att ett slutligt ställningstagande i denna fråga — vilken kan väntas bli behandlad av den pågående utredningen — bör anstå tills vidare. Anmärkas kan, att ny inteckningskontrollstämpel självfallet icke skall åsättas förkortat gravationsbevis, när det endast kompletteras i enlighet med vad tidigare sagts. Det rör sig nämligen icke här, såsom vid s. k. påskrift å gravationsbevis, om att fullständiga beviset med avseende å nya inteckningsåtgärder eller med uppgift om att sådana åtgärder icke tillkommit.

Vid stämpelbeläggning förses vanligen den handling, varom är fråga, med stämpelmärken till det belopp som skall utgå i stämpel. För grava-

tionsbevis gäller emellertid jämlikt 23 § stämpelförordningen det undantaget att de skall skrivas på papper, som är försett med stämpeltryck, helarksstämplor. Bärande skäl för bibehållandet av denna ordning synes icke föreligga. Statens organisationsnämnd har i sin tidigare nämnda utredningsrapport (s. 178) påpekat att åtskilliga olägenheter är förenade med detta system. Vid fel- eller misskrivning i samband med utskrift av gravationsbevis måste helarksstämplorna makuleras och utbytas. Utbytesförfarandet medför kostnader, som ej tillnärmelsevis uppväger kostnaderna för avgiftens fastställande, bokföring och uppbörd. Ej heller torde systemet innebära några garantier mot förfalskning o. dyl. Vidare leder den genomförda ändringen av gravationsbeviskungörelsen till att bevisen kan skrivas på blankett enligt visst formulär. Distributionen och användningen av dessa blanketter kan avsevärt underlättas, om helarksstämplor ej behöver begagnas. Av nu anförda skäl föreslår jag, att 23 § stämpelförordningen ändras på så sätt att föreskriften om användande av helarksstämplor till gravationsbevis utgår.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning om ändrad lydelse av 3 och 23 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften*.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Alice Magnusson